

Smittevern som brobygger

Avdelingshelsesykepleier og hygiesykepleier Mone Tsahai Kildal
[Grünerløkka Smittevern](#)

Smittevernforum, Gardermoen 18. oktober 2023

Takk for utmerkelsen «Årets Smitteverner 2022»

Årets smitteverner

Årets smitteverner 2022 ble Mone Tsahai Kildal, Bydel Grünerløkka, Grünerløkka smittevern.
Hjertelige gratulasjoner til årets flotte prisvinner!

Bydel Grünerløkka, Grünerløkka Smittevern

- Bydelen er Oslos største bydel med nesten 64 000 innbyggere, noe som ville gjort oss til Norges 9. største by
- Har de siste 25 årene arbeidet ved og driftet bydelens lokale smittevernkontor i 100% stilling som avdelingshelsesykepleier
- Videreutdannelse som hygienesykepleier og internasjonal eksamen innen reisemedisin med Certificate in Travel Health[®], styrker arbeidet innen smittevernet

420 år med offentlig helsevesen i Norge

- I 1603 ble Villands Nielsen tilsatt som offentlig lege i Bergen av kong Christian IV
- Pestepidemier med høy dødelighet medførte en kraftig reduksjon av folketallet, noe som svekket skatteinntektene og tilgangen på soldater
- Mer enn omsorg for befolkningens helse var det denne demografiske trusselen som motiverte kongen til å etablere offentlige helsetjenester
- De første tiltakene bestod i karantene- og isolasjonsbestemmelser som vern mot pesten

Kilde: Norsk offentlig helsevesen jubilerer, Tidsskriftet 12. juni 2003

Sunnhetsloven av 1860

- Koleraepidemien i 1853 førte til **Sunnhetsloven** i 1860
- Gjennom sunnhetsloven av 1860 ble bedre folkehelse, forebyggende helsearbeid og kamp mot miljøhygieniske risikofaktorer
- Sunnhetsloven innførte permanente **sunnhetskommisjoner** i alle byer og herreder i Norge. Disse skulle ha ansvar for å sette i verk tiltak mot miljøhygieniske risikofaktorer og mot smittsomme sykdommer – altså å virke generelt **sykdomsforebyggende** i sitt distrikt
- Sunnhetsloven ga blant annet vide fullmakter til lokale sunnhetskommisjoner for at disse skulle kunne **bekjempe epidemier på lokalt nivå**
- Smitteverntiltak som benyttes ved koronaviruspandemien i 2020, er dels de samme som kunne iverksettes med hjemmel i Sunnhetsloven av 1860

Smittevernloven av 1995

- Aids epidemien i 1980-årene ledet til **Smittevernloven** i 1995
- Smittevernloven bygger på det syn at de smittsomme sykdommene fortsatt bør være gjenstand for en særomsorg fra det offentliges side
- Som sykdomsgruppe utgjør de et alvorlig folkehelseproblem
- Smittsomme sykdommer påfører årlig mange mennesker store lidelser og flere får varig helseskade eller de dør av slik sykdom
- For samfunnet betyr smittsomme sykdommer en stor belastning

Smittevern som brobygger

- Smittevern som brobygger = skape kontakt, forståelse og trygghet
 - Tillitsbygging og dialog med befolkningen / pasienter
 - Gode lokalkunnskaper viktig for et effektivt smittevern
 - Viktig med samarbeid/dialog og kunnskapsutveksling på tvers av etater, kommuner, bydeler, primærhelse-tjenesten og spesialisthelsetjenesten

Hva har pandemien lært oss?

- Smittevern er viktig
- Smittevern krever tilstrekkelig med ressurser også innen IKT som kan samhandle
- Smittevern krever kvalifisert personell med til enhver tid oppdatert kunnskap
- Viktig med smittevernsamarbeid og regelmessig dialog med nasjonale helsemyndigheter

Effektivt smittevern krever god lokalkunnskap

- Kommunen har ansvar for å ha døgnkontinuerlig smittevernberedskap alle ukedager. Ansvar: Kommune- /smittevernoverlegen
- Kommunen har ansvar for å ha oversikt over forekomst av smittsomme sykdommer i befolkningen.
 - Mottar MSIS, meldingssystem for smittsomme sykdommer, fra behandlende lege
- Helseesykepleier har flere smittevernoppgaver i kommunen/bydel:
 - Vaksinasjon
 - Lovpålagt tuberkulosescreening
 - Smittesporing
 - Råd- og veiledning

Kommunalt smittevernkontor

Bydel
Grünerløkka

- Skal være et lavterskeltilbud med tilgjengelig for befolkning og samarbeidspartnere
- Lovpålagt tuberkulosekontroll / ankomstscrening for personer som skal oppholde seg i Norge mer enn 3 måneder og som kommer fra land som er definert med høy forekomst av TB
- Smittesporing ved tuberkulose, EHEC, Mpox, SOI (bistå fastleger)
- Utbruddshåndtering ved lokale- og nasjonale utbrudd av f.eks. meslinger, meningokokk, hepatitt A, i tillegg til pandemihåndtering
- Vaksinasjon og reisevaksinering viktig kommunalt smitteforebyggende tiltak for blant annet å unngå importsmitte
- Rådgivning i forhold til smittsomme sykdommer

Kommunikasjon med befolkningen

Annonsørinnhold

Koronavaksine
Covid-19 vaccine

Vaksines
Vaccine C

ngang
trance →

– Når samfunnet åpner igjen er det i stor grad vaksinene vi har å takke

Inger Lise (65) om livet som fullvaksinert: – Jeg gleder meg til å kunne seile nedover svenskekysten i båten

Elvin (39) ser fram mot vaksinerings: – Jeg velger å tro på vitenskapen, på forskere og fagfolk

Smitte skaper ofte usikkerhet og engstelse

- Viktig å etablere tillitt enten vi arbeider på et individ-, gruppe- eller befolkningsnivå
- Være tydelig i kommunikasjonen
- På individ- og gruppenivå særlig viktig å oppnå dialog
- Gi informasjon om situasjonen, smittemåte og tiltak som må iverksettes for å begrense videre smitte
- Være tilgjengelig for spørsmål og avklaringer
- Aktiv bruk av lokalavis og lokalradio (ulike språk) for å nå befolkningen
- Fortsette det gode etablerte samarbeidet med spesialisthelsetjenesten i forhold til tuberkulosepasientene

- Smittevern er tankesett like mye som adferd
- Smittevern er alltid å tenke risiko
- Smittevern er også logisk tenkning. Ikke alt er evidensbasert med tilgjengelige studier
- Smittevern er et utfordrende og spennende fagfelt som stadig er i utvikling
- Smittevern vil forbli en viktig oppgave for kommunehelsetjenesten
- Smittevern krever ressurser og personell med oppdatert kunnskap

Takk for oppmerksomheten